

17 juli 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. I.M.A. Bruls-van Strien, advocaat te Nijmegen,

tegen:

(wijlen) **[naam],**
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven onder meer kapelaan van [naam]kerk te [plaats] en
priester in [land].

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 10 oktober 2012.

Op 3 januari 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Hoofd Bureau Officialaat Aartsbisdom Utrecht.

Op 20 maart 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar huisarts, [naam] en heeft haar standpunt nader toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Bruls-Van Strien, voornoemd.

Namens het Aartsbisdom te Utrecht is verschenen [naam], voornoemd.

Van de zitting van 20 maart 2013 is een proces-verbaal opgemaakt.

De behandeling van de zaak werd aangehouden teneinde het Aartsbisdom in de gelegenheid te stellen nader onderzoek te doen naar de levensloop van aangeklaagde, zowel in Nederland als in [land].

1.2. De Klachtencommissie heeft nadien kennis genomen van de volgende stukken:

- e-mail van klagster met bijlage van 20 maart 2013;
- e-mail met bijlagen van [naam] van 25 maart 2013;
- brief met bijlage van mr. Bruls-Van Strien van 25 maart 2013;
- e-mail van [naam] van 27 maart 2013;
- e-mail van mr. Bruls-Van Strien van 18 april 2013;
- e-mail met bijlagen van [naam] van 22 april 2013;
- e-mail met bijlagen van [naam] van 17 mei 2013;
- e-mail met bijlagen van [naam] van 3 juni 2013;
- e-mail van mr. Bruls-Van Strien van 4 juni 2013;

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klaagster is in de periode van 1968 tot 1971 veelvuldig seksueel misbruikt door aangeklaagde. Aangeklaagde was in die jaren kapelaan van [kerk] te [plaats] en bevriend met de oom van klaagster. De oom van klaagster bracht klaagster naar aangeklaagde in de kerk en de pastorie waar het misbruik plaatsvond. Ook kwam aangeklaagde als “huisvriend” bij klaagster thuis.

De broer van de vader van klaagster, oom [naam], woonde bij het gezin van klaagster in huis. De moeder van klaagster was ziek en oom [naam] zorgde voor klaagster. Oom [naam] was goed bevriend met aangeklaagde en aangeklaagde kwam regelmatig bij klaagster thuis. Klaagster werd al misbruikt door oom [naam]. Toen klaagster ongeveer zeven jaar oud was vertelde oom [naam] de ouders van klaagster dat hij haar naar scouting zou brengen, maar in werkelijkheid bracht hij klaagster bij aangeklaagde in het parochiehuis. Klaagster herinnert zich aangeklaagde aanvankelijk als een aardige man. Hij gaf haar een aai over de bol en snoepjes.

Aangeklaagde nam klaagster zelf vervolgens ook regelmatig mee naar het parochiehuis; dit was aan het eind van de middag na schooltijd. De huishoudster was er op die momenten niet. In korte tijd bouwde aangeklaagde de handelingen op van op schoot zitten en een aanraking tot ernstig seksueel misbruik. Aangeklaagde smeerde de biljetjes en anus van klaagster in met boter en penetreerde haar anaal. Ook moest klaagster aangeklaagde oraal bevredigen. Klaagster kreeg daarna een pepermuntje. Het misbruik vond plaats in de keuken van de pastorie en in de kerk boven bij het orgel. Het misbruik was voor klaagster zeer verwarrend. Het was pijnlijk en vies, maar klaagster vond aangeklaagde ook lief. Ze kreeg van hem de aandacht die ze thuis niet kreeg.

Aangeklaagde vertelde klaagster dat het hun geheimpje was. Als klaagster er iemand over zou vertellen zou die persoon dood gaan.

Klaagster durfde met niemand over het misbruik te praten. De moeder van klaagster was ziekelijk en klaagster herinnert zich dat zij altijd “op bed lag”. Ook tegen anderen hield klaagster haar mond, uit angst en schaamte.

2.2. Het misbruik heeft het leven van klaagster getekend. Klaagster is niet alleen door aangeklaagde en haar oom [naam], maar ook door haar vader misbruikt. Klaagster is rond haar veertiende jaar van huis weggelopen en heeft haar toevlucht gezocht in drugs. Na zeven jaar is het klaagster gelukt van de drugs los te komen en heeft zij haar echtgenoot ontmoet. Met hem heeft klaagster twee dochters. Klaagster is zeer getraumatiseerd door hetgeen haar in haar jonge kinderjaren is overkomen en heeft last van ernstige depressieve en psychotische klachten. Klaagster is daarvoor meerdere keren opgenomen geweest. Nog steeds is klaagster onder behandeling van een psychiater en slikt zij medicijnen. Klaagster leeft een geïsoleerd bestaan en is niet in staat om sociale contacten te onderhouden.

2.3. Klaagster hoopt met de klachtenprocedure erkenning te verkrijgen van het seksueel misbruik en een spijtbetuiging van het Aartsbisdom. Klaagster wenst dat met haar in onderhandeling wordt getreden over een passende financiële vergoeding.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Naam] heeft in zijn reactie gesteld dat in de archieven uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde, maar dat er geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk misbruik. Het Aartsbisdom kan de door klaagster gestelde feiten dan ook bevestigen noch ontkennen. De

heer [naam] heeft ter zitting opgemerkt dat hij zeer geschokt was door de ernst van de situatie van klaagster. Hij had het gevoel in een “horror movie” terecht te zijn gekomen. Aangeklaagde was van 1968 tot 1971 werkzaam als kapelaan in de [parochie] te [plaats]. In 1972 is aangeklaagde naar [land] vertrokken waar hij pastoraal werkzaam was in twee Bisdommen. Wegens ziekte is hij naar Nederland teruggekeerd en is in augustus 1987 in [plaats] overleden.

3.2. Ter zitting heeft de heer [naam] desgevraagd aangeboden nader onderzoek te doen naar de periode van het verblijf van aangeklaagde in [land] en de persoon van aangeklaagde en zijn levensloop in Nederland. De behandeling van de klacht werd daartoe aangehouden. De informatie van de [land] bisdommen (e-mail bericht met bijlagen van [naam] van 17 mei 2013 en 3 juni 2013) heeft geen nadere informatie aangaande misbruik aan het licht gebracht. Dit geldt eveneens voor het nadere onderzoek in Nederland.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Het aanvullende onderzoek van het Aartsbisdom naar het verblijf van aangeklaagde in [land] heeft geen nader objectiveerbaar steunbewijs opgeleverd. Gelet op de door klaagster overgelegde andere vormen van steunbewijs en gelet op eerdere adviezen van de Klachtencommissie komt de Klachtencommissie in de procedure van klaagster tot het volgende oordeel.

4.4. Er zijn ongeveer vijfenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klaagster, in de periode van 1968 tot 1971, vele malen ernstig seksueel is misbruikt door aangeklaagde. Dit misbruik bestond uit het anaal penetreren van klaagster door aangeklaagde en het oraal moeten bevredigen van aangeklaagde door klaagster.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de gedetailleerde en consistente wijze waarop klaagster haar verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door de oprechte en moedige verklaring van haar echtgenoot, de heer [naam]. Hij heeft verklaard dat klaagster hem al kort na het begin van hun relatie, in 1982, heeft verteld over het misbruik gepleegd door aangeklaagde. Het misbruik is van grote invloed geweest op het huwelijksleven en gezinsleven van klaagster en haar echtgenoot. Klaagster leeft een leven vol angst.

Ook de verklaring van huisarts [naam] ondersteunt de verklaring van klaagster; aan hem heeft klaagster al in 1986 tijdens een van hun eerste contacten gedetailleerd en sindsdien consistent over het misbruik verteld. Daarenboven wordt de verklaring van klaagster ondersteund door

de verklaringen van de diverse behandelaars die klaagster vanaf 1990 bij haar psychische problemen hebben begeleid. Het betreft de verklaring van [naam], GZ psycholoog, de verklaring van [naam], sociaal psychiatrisch verpleegkundige en de verklaring van [naam], psychiater.

Klaagster heeft aan hen de persoon van aangeklaagde, de locaties van het misbruik en de handelingen die door haar moesten worden verricht en ondergaan, gedetailleerd beschreven.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas zeven jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand in wie zij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.6. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuyging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.7. Over het verzoek van klaagster om financiële genoegdoening kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Aartsbisschop van Utrecht kan klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Aartsbisschop de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 17 juli 2013 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.